

Sygn. akt IV Ka 67/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący:	SSO Ewa Rusin (spr.)
Sędziowie:	SSO Elżbieta Marcinkowska SSO Sylwana Wirth
Protokolant:	Magdalena Telesz

przy udziale Barbary Chodorowskiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2016 r.

sprawy **M. M.**

syna A. i B. z domu B. (...) r. w W.

oskarżonego z art. 177 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego M. S.

od wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu

z dnia 14 grudnia 2015 r. sygnatura akt II K 382/15

I. zmienia zaskarżony wyrok przyjmując, że oskarżony M. M. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżyciela posiłkowego M. S. na rzecz oskarżonego M. M. kwotę 840 złotych tytułem kosztów obrony w postępowaniu apelacyjnym;

IV. zwalnia oskarżyciela posiłkowego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania apelacyjnego i wydatkami za to postępowanie obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IV Ka 67/16

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Wałbrzychu oskarżył M. M. o to, że w dniu 30 października 2014 r. w W., woj. (...) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że prowadząc samochód marki B. o nr rej. (...) przekroczył dozwoloną prędkość i nie ustąpił pierwszeństwa przechodzącemu prawidłowo przez oznakowane przejście dla pieszych R. S., przez co potracił go, wskutek czego pieszy doznał obrażeń w postaci licznych ciężkich uszkodzeń

ciała, które doprowadziły do znacznej utraty krwi, ciężkiego wstrząsu pourazowego i niewydolności oddechowej, które skutkowały śmiercią R. S.,

tj. o czyn z art. 177§2 kk

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu wyrokiem z dnia 14 grudnia 2015r. sygn.akt II K382 /15:

I. oskarżonego M. M. uznał za winnego tego, że w dniu 30 października 2014 r. w W., woj. (...) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że prowadząc samochód marki B. o nr rej. (...) nie zachował szczególnej ostrożności nie obserwując ciągle i uważnie pasów przejścia i prawego chodnika w ich pobliżu oraz nie zachowując bezpiecznej prędkości, na skutek czego doprowadził do potrącenia przechodzącego przez oznakowane przejście dla pieszych R. S., wskutek czego pieszy doznał obrażeń ciała w postaci licznych i ciężkich uszkodzeń ciała, które doprowadziły do znacznej utraty krwi, ciężkiego wstrząsu pourazowego i niewydolności oddechowej, które skutkowały śmiercią R. S., tj. występku z art. 177§2 kk i za to na podstawie powołanego przepisu wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69§1 kk i art. 70§1 pkt 1 kk (w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2014r. na podstawie art. 4§1 kk) warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby lat 3 (trzech);

III. na podstawie art. 42§1 kk (w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2014r. na podstawie art. 4§1 kk) orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 (dwóch) lat;

IV. na podstawie art. 63§ 2 kk (w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2014r. na podstawie art. 4§1 kk) zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych rzeczywisty okres stosowania tego środka, tj. od dnia 30 października 2014r.;

V. na podstawie art. 230§2 kpk zwrócił oskarżonemu dowód rzeczowy w postaci samochodu osobowego marki B. o nr rej. (...) zarejestrowanego w wykazie dowodów rzeczowych Prokuratury Rejonowej w Wałbrzychu pod poz. (...) przechowywanego na parkingu Komendy Miejskiej Policji w W.;

VI. zwolnił oskarżonego od uiszczenia kosztów sądowych poniesionych w sprawie, wydatki zaliczając na rachunek Skarbu Państwa.

Z wyrokiem tym nie pogodził się oskarżyciel posiłkowy M. S., wnosząc apelację za pośrednictwem pełnomocnika.

Na podstawie art. 427 § 2 oraz art. 438 pkt 4 k.p.k. apelujący wyrokowi temu zarzucił rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego M. M. represji karnej, wynikającą z orzeczonej wobec oskarżonego kary 1 roku pozbawienia wolności przy uwzględnieniu dobrodziejstwa zawieszenia wykonania wskazanej kary pozbawienia wolności na okres trzech lat i orzeczenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres dwóch lat, w następstwie:

1. przyjęcia przez Sąd Rejonowy stopnia winy oskarżonego na niezasadnie niskim poziomie, tj. z pominięciem wagi i umyślności naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym;

2. przyjęcia przez Sąd Rejonowy stopnia społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonemu na niezasadnie niskim poziomie, tj. ustalenia tego stopnia z pominięciem ogromu szkody wyrządzonej zarzucanym czynem, z pominięciem rodzaju i charakteru naruszonego dobra w postaci najwyższej wartości jakim jest życie ludzkie, sposobu i okoliczności popełnienia zarzucanego czynu;

3. pominięcia aspektów prewencji generalnej karania i przyjęcia wyłącznie aspektów prewencji indywidualnej, w tym w szczególności pominięcia, postawy oskarżonego w czasie postępowania przygotowawczego oraz postępowania przed Sądem Rejonowym w Wałbrzychu, konsekwentnym nie przyznaniu się do winy, braku wyrażeniu przez oskarżonego

jakiegokolwiek skruchy i żalu. a także poprzez złożenie wyjaśnień pozostających w dalekiej rozbieżności z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. oraz art. 437 k.p.k, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec oskarżonego represji karnej w surowszym niż orzeczony przez Sąd Rejonowy wymiarze.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jako niezasadna nie podlega uwzględnieniu, ale jej wniesienie przyczyniło się do zmiany zaskarżonego wyroku na korzyść oskarżonego. Akt oskarżenia wniesiono w sprawie przed 1 lipca 2015r., zatem w niniejszej sprawie procedowano w postępowaniu apelacyjnym w myśl art. 434 § 1 i 2 kpk w brzmieniu obowiązującym w dacie czynu – stosownie do przepisu art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 27 września 2013r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2013r. poz.1247 z dnia 25 października 2013r.).

Sąd Rejonowy poczynił w sprawie obiektywne ustalenia faktyczne, bo oparł je o prawidłowo przeprowadzone i ocenione dowody, w szczególności opinii biegłego z zakresu kryminalistycznej rekonstrukcji wypadków komunikacyjnych E. P.. Wnioski końcowe mieszczą się w granicach swobodnej oceny dowodów, w żadnym wypadku nie można im zarzucić dowolności, wypełniają one wszystkie wskazania art. 7 kpk poza jednym wyjątkiem. Mianowicie skoro sąd I instancji przypisał oskarżonemu spowodowanie wypadku komunikacyjnego w niekwestionowany przez apelującego sposób, tj. że oskarżony cyt.” naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w tern sposób, że prowadząc samochód ... nie zachował szczególnej ostrożności nie obserwując ciągle i uważnie pasów przejścia i prawego chodnika w ich pobliżu oraz nie zachowując bezpiecznej prędkości, na skutek czego doprowadził do potracenia przechodzącego przez oznakowane przejście dla pieszych R. S....”, to tego rodzaju działanie sprawcy nie jest umyślnym naruszeniem zasad bezpieczeństwa, jak to błędnie uznał Sąd I instancji, lecz działaniem nieumyślnym, co wprost wynika z definicji zawartej w art. 9 § 2 kk. Występek z art. 177 § 2 kk jest nieumyślnym, ale może być popełniony przez sprawcę wskutek umyślnego bądź nieumyślnego naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a to ostatnie przecież - nieumyślne naruszenie zasad - faktycznie przypisano oskarżonemu. Z tego powodu w postępowaniu apelacyjnym dokonano korekty opisu czynu przypisanego.

Przechodząc do zarzutów i wniosków końcowych apelacji wypada apelującemu pełnomocnikowi przypomnieć, iż zgodnie z przepisami art. 447 § 2 kpk w zw. z art.434 § 1 kpk (w brzmieniu w brzmieniu obowiązującym w dacie czynu – stosownie do przepisu art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 27 września 2013r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2013r. poz.1247 z dnia 25 października 2013r.) apelację co do kary (jak faktycznie w niniejszej sprawie) uważa się za zwróconą przeciwko całości rozstrzygnięcia o karze i środkach karnych, ale sąd odwoławczy może orzec na niekorzyść oskarżonego tylko w granicach zaskarżenia, a jeżeli środek odwoławczy pochodzi od oskarżyciela publicznego lub pełnomocnika, sąd odwoławczy może orzec na niekorzyść oskarżonego tylko w razie stwierdzenia uchybień podniesionych w środku odwoławczym lub podlegających uwzględnieniu z urzędu. Szerszy komentarz w tym zakresie zawiera np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2009 r. sygn. akt V KK 398/08 cyt.” Jeżeli w apelacji pochodzącej od oskarżyciela publicznego zarzucono orzeczeniu o karze tylko to, że rażąca niewspółmierność kary przejawia się w warunkowym zawieszeniu jej wykonania, to sąd odwoławczy nie jest władny, w uwzględnieniu apelacji, zmienić zaskarżony wyrok przez podwyższenie wymiaru tej kary. Takie rozstrzygnięcie narusza bowiem ograniczenie orzekania na niekorzyść oskarżonego zawarte w art. 434 § 1 zd. 2 k.p.k.”, OSNKW 2009/7/55, OSP 2010/1/5, Biul.SN 2009/6/16-17

Tak więc prawidłowe orzekanie na niekorzyść oskarżonego ma miejsce tylko przy respektowaniu granic zaskarżenia określonych w art. 434 § 1 kpk, tj. uznania słuszności konkretnych uchybień wymienionych w apelacji bądź uchybień podlegających uwzględnieniu z urzędu. Te ostatnie w sprawie nie występują, wymiar kary nie wzbudza zastrzeżeń pod kątem kryteriów art. 53 kk, zaś apelujący pełnomocnik poza zarzutem rażącej niewspółmierności kary nie sformułował nawet konkretnych wniosków co do ewentualnego zaostrożenia jej wymiaru. Zatem faktycznie brak tu pola dla szerokiego odnoszenia się do tak wadliwie skonstruowanej apelacji.

Przechodząc do szczegółów. Zarzut 1) pominięcia wagi i umyślności naruszenia przez oskarżonego zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym jest o tyle chybiony, że nie dostrzegł apelujący nieumyślności naruszenia tych zasad przez oskarżonego, o czym była mowa wyżej w aspekcie poczynionej korekty wyroku z urzędu na korzyść oskarżonego. Zarzut 2) uznania stopnia społecznej szkodliwości czynu przypisanego na niezasadnie niskim poziomie z pominięciem śmiertelnego skutku wypadku także jest błędny, bo przecież ów skutek decyduje o kwalifikacji prawnej czynu jako znamię ustawowe występku z art. 177 § 2 kk i jako taki nie ma przełożenia na czyny sprawców prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości, jak to naprowadza apelujący. Zarzut 3) sprowadza się do ujemnej oceny procesowej postawy oskarżonego, który nie przyznał się do winy i w takim kontekście wyjaśnienia złożył, nie wyraził żalu oraz skruchy. Zapomina tu niestety apelujący, iż tego rodzaju postawa stanowi realizację prawa do obrony i nie sposób uznać tego za okoliczność obciążającą przy wymiarze kary (natomiast przeciwna postawa – przyznanie się do winy i skrucha stanowi okoliczność łagodzącą).

Na końcu także zaakcentować wypada, że apelujący nie kwestionuje przypisania pokrzywdzonemu przyczynienia się do zaistnienia wypadku (k. 2-3 motywów wyroku), polegającego na wejściu na jezdnię szybkim krokiem bez uprzedniego sprawdzenia i obserwacji drogi po swej lewej stronie podczas pokonywania przejścia dla pieszych. Gdyby bowiem pokrzywdzony dokonał prawidłowej obserwacji drogi po swej lewej stronie, to miał dość czasu i miejsca, aby po opuszczeniu toru jazdy nieznanego pojazdu zauważyć pojazd oskarżonego i zatrzymać się przed jego torem jazdy.

Jakkolwiek zrozumiałym pozostaje żal bliskich pokrzywdzonego wobec jego śmierci, to niestety oczekiwania oskarżyciela posiłkowego podwyższenia wymiaru kary, wyrażone w zarzutach i wnioskach apelacji, okazały się całkowicie nietrafione.

Z przytoczonych względów w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymano w mocy.

Wobec przegrania apelacji przez oskarżyciela posiłkowego i należnym w związku z tym oskarżonemu zwrocie kosztów obrony w postępowaniu odwoławczym (pkt. III) orzeczono na podstawie art. 636§ 1 kpk w zw. z § 11 ust. 2 pkt. 4) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z dnia 5 listopada 2015 r. poz.1800).

O zwolnieniu oskarżyciela posiłkowego od obowiązku uiszczenia Skarbowi Państwa kosztów sądowych postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 636 § 1 kpk i art. 624 § 1 kpk, kierując się względami słuszności.